

فهرست مطالب

محارب و محاربه از منظر فقه و حقوق اسلامی	۱۷
مقدمه	۱۷
انواع محاربه در اسلام: آیه و روایات در باب محاربه	۲۱
۱- روایت محمد بن مسلم	۲۲
۲- روایت علی بن حسان	۲۳
۳- اشکال بر سند روایت: علی بن حسان مردد بین (الواسطی) ثقه و (الهاشمی) ضعیف	۲۳
۳-۱- پاسخ نگارنده: مراد علی بن حسان الواسطی است و نه حسان الهاشمی	۲۴
۳-۲- پاسخ آیت الله خویی در توجیه سندی روایت: تفسیر علی بن ابراهیم قمی ثقه	۲۴
است	۲۵
۴- اختلاف دلالی بین روایت صحیح محمد بن مسلم و روایت علی بن حسان	۲۶
۴-۱- اختلاف اول: ترتیب محارب و حد در دو روایت عکس یکدیگرند	۲۶
۴-۲- اختلاف دوم: اختلاف حد و حکم در محارب بین این دو روایت، و ترجیح حد و	۲۶
حکم در روایت صحیح محمد بن مسلم	۲۷
۴-۳- اختلاف سوم: حدی که در روایت حسان آمده و نه روایت مسلم	۲۸
۴-۴- اختلاف چهارم: حدی که در روایت مسلم آمده و نه روایت حسان	۲۸
۴-۵- اختلاف پنجم: اختلاف در تعیین و تخییر در بین دو روایت	۲۸
۵- اشتراک دو روایت در باب حد نفی بلد	۲۸
۶- تناقض در تسمیه محارب و عدم محارب در دو روایت؛ و بیان حل مسئله	۲۹
۷- اشتراکات و اختلافات نظر فرقه‌های حنفی، شافعی و حنبلی با دو روایت صحیح	۲۹
محمد بن مسلم و علی بن حسان	۳۰
۱- محارب اول: سلاح کشیدن و ضربه زدن؛ حد آن نفی از بلد است	۳۳
۱- سلاح به چه معناست؟	۳۳
۲- ملاک اطلاق سلاح بر آلت حرب چیست؟	۳۶
۲-۱- اشکال: ملاک تفکیک بین محارب و مدافع در استعمال آلت حرب و قتال	۳۶
چيست؟	۳۸
۳- حمل فعل مسلم بر صحت در اثبات مدافع به جای محارب	۴۰
۴- طبق ماده ۲۸۰ قانون مجازات اسلامی، اسلحه کشیدن برای دفاع، مصداق محاربه	۴۰
نیست	۴۲

- ۵- موارد صدق «شهر السلاح» برای عنوان حرب و عنوان دفاع..... ۴۲
- ۶- لحاظ عرف زمان و مکان در اطلاق سلاح..... ۴۳
- ۶-۱- اشکال: انصراف سلاح در زمان اتمه به سلاح سرد است و نه سلاح گرم..... ۴۵
- ۷- سلاح کشیدن «شهر السلاح» چیست؟..... ۴۷
- ۸- موضوع له «شهر» کشیدن (سلاح) چیست؟..... ۴۸
- ۹- در کشیدن سلاح، بلند کردن آن قید و شرط نیست..... ۴۹
- ۱۰- نفی دلالت ظهور و انصراف بر دلالت کشیدن (سلاح) بر خروج از مکان..... ۵۰
- ۱۱- دلالت کشیدن (سلاح) بر موردی جز با اقرار و اعتراف ثابت نمی‌شود..... ۵۱
- ۱۲- سلاح کشیدن برای ترساندن مصداق نفی بلد و محارب نیست..... ۵۱
- ۱۳- وحدت اتصالی و اعتبار فعل واحد در موضوع محارب اول..... ۵۳
- ۱۴- در صورت شک در صدق «شهر السلاح» بر محارب یا مدافع، اصل بر چیست؟..... ۵۳
- ۱۴-۱- تمسک به عام در شبهه مصداقیه جایز نیست..... ۵۳
- ۱۴-۲- عدم حجیت ظهور و اماره در شک در محارب..... ۵۴
- ۱۴-۳- تفکیک بین اسلحه‌های که خاص به محارب است و اسلحه‌های که اعم از محارب و مدافع..... ۵۵
- ۱۴-۴- استصحاب عدم ازلی در اثبات عدم محارب..... ۵۶
- ۱۴-۵- پنج دلیل بر بطلان تمسک به قاعده قرعه در شک بین محارب و مدافع..... ۵۷
- ۱۵- آیا تفاوتی بین «شهر السلاح» و بین تعبیر صاحب شرایع به «جُرد السلاح» وجود دارد؟..... ۵۹
- ۱۶- تقیید فقها در صدق محارب اول به قید اخافه الناس یا سعی فی افساد فی الارض، صحیح نیست..... ۶۰
- ۱۷- «مصر» در روایت به معنای حد و حاجز بین دو زمین است و نه شهر..... ۶۲
- ۱۸- سه دلیل در رد معنای مصر به معنای شهر..... ۶۴
- ۱۹- مراد از حد زمین در مصر اعم از آسمان و زمین و دریا..... ۶۵
- ۲۰- روایت مسلم با نسخه غیر مشهور «فی غیر الامصار» تنافی دارد..... ۶۷
- ۲۱- آیا احکام سهگانه قتل، صلیب و نفی بلد که در آیه برای محارب آمده است به عنوان اصل اولی به نحو ترتیب است یا تخییر؟..... ۶۸
- ۲۲- تبیین احکام سهگانه در آیه محاربه با توجه به روایات؛ و موافقت نظر سه فرقه حنفی، شافعی و حنبلی با شیعه..... ۷۰
- ۲۳- «عقر» به معنای جرح؛ آیا «عقر» در روایت و تعریف محارب، قید است یا از باب تغلیب؟..... ۷۲
- ۲۳-۱- ثمره در قیدیت «عقر» و عدم آن در صدق محارب..... ۷۴
- ۲۴- تساوی یا تکافؤ در دیه در قصاص جراحت تا ثلث دیه است و نه بیشتر..... ۷۵

۷۶.....	۲۵- عدم شرط تساوی در سلامت عضو در قصاص جراحت.....
۷۸.....	۲۶- عدم شرط تساوی در جهت عضو در قصاص در جراحت.....
۸۰.....	۲۷- مره یا تکرار در ارتکاب عملی که استحقاق نفی بلد دارد.....
۸۱.....	۲۸- جراحت زدن به قصد و اراده از ارکان نفی بلد یا محارب اول.....
۸۱.....	۲۹- تقدم حق الناس بر حق الله در حد محارب اول در فقه شیعه، حنفی و شافعی.....
۳۰.....	۳- جمع بین اطلاق محارب در روایت حسان و عدم اطلاق محارب در صحیح مسلم،
۸۳.....	جمع عرفی بین اعم و اخص است.....
۸۴.....	۳۱- حکم محارب اول؛ نفی بلد است. و مراد از بلد چیست؟.....
۸۴.....	۳۲- (۱) دسته اول: دو روایت معتبره از ابی بصیر و بکیر بن أعین:.....
۳۲-۱.....	۳۲-۱- بررسی معتبره از حیث سندی: معتبره در ردیف روایات صحیح و موثق است
۸۴.....	و قابل اعتماد.....
۸۶.....	۳۲-۲- بررسی دو روایت معتبره از سه جهت.....
۸۶.....	۳۳- مراد از بلد، زمین اسلام است.....
۸۸.....	۳۴- مراد از اسلام در بلد اسلامی حکومت اسلامی است یا بلد مسلمین؟.....
۸۸.....	۳۵- نفی بلد به بلدی که اهل شرک است؛ مراد از شرک اعم از کفر است.....
۸۹.....	۳۶- اگر منفی از بلد در بلد اسلامی پیدا شود به نحو حدوثی یا بقائی و به شرط
۸۹.....	دستگیری، حکم و حد آن قتل است.....
۳۷- مراد از عدم امان و آسایش منفی از بلد، عدم رفاه اجتماعی است یا عدم امنیت	
۹۳.....	جانی؟.....
۳۸- معتبره بکیر مفسر معتبره ابی بصیر در بیان مصداق نفی بلد در عمل حضرت علی	
۹۵.....	علیه السلام.....
۳۹- آیا مراد از بلد اهل شرک، مطلق است یا مقید به نزدیکترین بلد اهل شرک به بلد	
۹۵.....	اسلامی؟.....
۴۰- چالش‌های موجود در احکام منفی از بلد در روزگار ما نسبت به رابطه کشور	
۹۷.....	اسلامی با کشور اهل شرک، و پاسخ آن.....
۴۱- رابطه میان نفی بلد با دستگیری و قتل، ترتب است و با نفی موضوع نفی بلد	
۹۹.....	نوبت به دستگیری و قتل نمی‌رسد.....
۴۲- در صورت عجز از نفی بلد به بلد شرک، بلد اسلامی مندوحه برای بلد اهل شرک	
۱۰۰.....	نیست.....
۴۳- اگر منفی از بلد به دلیلی مجبور به برگشت به بلد اسلامی شود، حکم او قتل است	
۱۰۰.....	یا خیر؟.....
۴۳-۱- عسر و حرج.....	
۴۳-۲- عذر شرعی یا عرفی.....	

- ۴۴- آیا حکم نفی بلد متوقف بر تامین خانواده منفی از بلد از بیت المال است یا خیر؟ ۱۰۷
- ۴۵- نفی بلد تا چه زمانی است؟ آمد نفی بلد تا کی است؟ ۱۰۹
- ۴۵-۱- نظریه اطلاق ۱۰۹
- ۴۶- اشکالات آیت الله خوئی در تنافی دو معتبره با آیه قرآن در نفی بلد ۱۱۲
- ۴۶-۱- اشکال اول: آیت الله خوئی درباره تنافی محتوی و دلالتی این دو معتبره با آیه قرآن ۱۱۲
- ۴۶-۲- اشکال دوم: تنافی ایندو معتبره با آیه قرآن، زیرا مستلزم تخصیص اکثر است ۱۱۸
- ۴۷- مراد از نفی بلد در آیه به لحاظ مبدئی است و رد نظر مقدس اردبیلی و آیت الله خوئی درباره نفی بلد به لحاظ مقصدی و انتهائی ۱۲۱
- ۴۸- (۲)دسته دوم: سه روایت ضعیفه از مدائنین وعبید الله بن اسحاق در باب احکام نفی از بلد ۱۲۳
- ۴۹- سند: عبیدالله مدائنی و اسحاق مدائنی، هر دو ضعیف اند ۱۲۴
- ۴۹-۱- اسحاق مدائنی ۱۲۴
- ۴۹-۲- عبیدالله(عبدالله) بن اسحاق مدائنی ۱۲۵
- ۵۰- نکات دلالتی و محتوایی در سه روایت ۱۲۶
- ۵۱- اشکالات دلالتی بر محتوی و متن سه روایت مدائنی ۱۲۷
- ۵۲- اگر در دوره گذراندن حد نفی بلد، محاربه دیگری مرتکب شود که موجب حد نفی بلدی دیگر است، حکم چیست؟ ۱۳۱
- ۵۳- در بلاد شرک و کفر، حد جاری می شود یا خیر؟ ۱۳۳
- ۵۳-۱- سند دو روایت، معتبره است ۱۳۵
- ۵۴- جمع بندی بین دو روایت معتبره در باب اجراء یا عدم اجرای حد در بلاد دشمن ۱۳۶
- ۵۴-۱- جمع عرفی بین اطلاق و تقیید: ۱۳۶
- ۵۴-۲- تعارض و تساقط و رجوع به اصل عدم جواز بر مبنای حکمت و نه علت حکم ۱۳۷
- ۵۴-۳- روایت اول جواز مستند به اجرای حد در شرع، و روایت دوم عدم جواز مستند به مجری حد است و نه شرع ۱۳۸
- ۵۴-۴- روایت دوم دلیل یا قرینه بر نهی تنزیهی در روایت اول است ۱۳۸
- ۵۴-۵- روایت دوم موید روایت اول در عدم جواز حد در بلاد شرک است بر مبنای اینکه مجری حد، مجری شرع است ۱۳۹
- ۵۴-۶- مخافه به دو دلیل موید بر عدم جواز حد در روایت دوم است و نه موید بر جواز حد ۱۴۱
- ۵۴-۷- روایت دوم ناظر به مورد جنگ، قتال و جهاد است و نه حالت صلح ۱۴۴

۵۴-۸- مراد از عدم اجرای حد در «ارض العدو» عدو اسلام است و نه عدو ولایت و امامت.....	۱۴۴
۵۴-۹- اشکال: توقف اجرای حدود مذهب شیعه در بلاد اهل سنت.....	۱۴۵
۵۵- آیا حکم یک سال نفی بلد در باب زنا را می‌توان به مدت حکم نفی بلد در محاربه سرایت داد؟.....	۱۴۶
۵۵-۱- سه دسته روایات در باب حد نفی؛ یکی در باب زنا ی غیرمحصن، دومی در باب محاربه و سومی مطلق.....	۱۴۷
۵۶- تعارضات دلالی بین دو معتبره با این سه روایت.....	۱۴۹
۵۷- معارضه دلالی روایت جمیل بن درّاج با روایت صحیح مسلم.....	۱۵۰
۵۷-۱- ترجیح روایت جمیل بر دو روایت معتبره در نفی بلد به بلاد اسلامی.....	۱۵۰
۵۷-۲- تعارض بین دو روایت صحیح مسلم و علی بن حسان با روایت جمیل بن درّاج، و پاسخ آن با صحیح برید بن معاویه.....	۱۵۱
۵۸- (۳)دسته سوم: روایاتی که دلالت بر احکام منفی از بلد دارند: از عدم بیع، عدم ابواء، عدم اطعام و عدم اعطای صدقه.....	۱۵۲
۵۸-۱- صحت سند دو روایت و وضوح معنای دلالت آندو.....	۱۵۲
۵۸-۲- تعارض بین دو معتبره با دو صحیح به لحاظ دلالی.....	۱۵۴
۵۸-۳- صورتهای جمع بین دو دسته روایات متعارض دسته اول و دسته سوم: ترجیح با روایات دسته سوم در باب نفی بلد.....	۱۵۶
۵۸-۴- تناقض در کلام شیخ حر عاملی در حمل بین روایات در باب حد نفی بلد.....	۱۶۰
۵۹- احکامی که از دسته سوم روایات در باب نفی بلد و منفی از بلد بدست می‌آید.....	۱۶۱
۶۰- آیا شرط زمان و توبه در سقوط نفی بلد شرط یا قید است؟.....	۱۶۲
۶۰-۱- اشکال اول: نظر آیت الله خوئی در حکم به نفی ابدی تا زمان مرگ.....	۱۶۳
۶۰-۲- اشکال دوم: طبق نظر آیت الله خوئی دلیلی بر تقييد سقوط نفی بلد بر توبه نداریم.....	۱۶۳
۶۰-۳- عدم اشتراط گذشت یک سال و توبه در سقوط حکم نفی بلد نزد شیعه؛ و شرط آن در فرقه‌های حنبلی، شافعی و مالکی.....	۱۶۶
۶۰-۴- نظر نگارنده درباره مدت نفی بلد.....	۱۶۶
۶۱- چهار مورد احکام منفی از بلد به نحو توقیفی است.....	۱۶۹
۶۱-۱- آیا چهار مورد احکام منفی از بلد در روایت از باب مثال است یا تعیین و موضوعیت؟.....	۱۷۱
۶۱-۲- توضیحات و ملاحظات در تبیین چهار قید در روایات برای منفی از بلد.....	۱۷۱
۶۱-۳- تفکیک بین عذر در حد نفی بلد با عذر در احکام منفی از بلد.....	۱۷۵

- ۶۱-۴- آیا چهار مورد در روایات دسته سوم از باب تحقق موضوع و قضیه خارجیه است یا از باب تحقق حکم و قضیه حقیقیه؟ ۱۷۶
- ۶۱-۵- آیا نهی از این چهار مورد حکم منفی از بلد حرمت تکلیفی دارد یا حرمت وضعی یا اعم از این دو؟ ۱۷۹
- ۶۱-۶- نقد نظر آیت الله خوئی در اضافه کردن قید «لا امان» به چهار مورد در روایات دسته سوم ۱۸۱
- ۶۱-۷- مواد ۲۸۵ و ۲۸۴ و ۲۸۳ و ۲۸۲ از قانون مجازات اسلامی درباره احکام منفی از بلد ۱۸۳
- ۶۲- آیا جنون ادواری باعث سقوط تکلیف حد در نفی بلد و منفی از بلد است یا باقی است تا در حالت افاقه اجرا شود؟ ۱۸۵
- ۶۳- مراد از «تقدروا» درآیه؛ یعنی قدرت بر او یا ظفر بر او و یا دستگیری ۱۸۶
- ۶۴- استثنا در ذیل آیه محارب تنها به نفی بلد از منفی بلد برمی گردد و نه حقوق مالی و قصاص ۱۸۷
- ۶۵- توبه قبل از ظفر ناقض حکم از نفی بلد منفی از بلد است و نه ناقض حد قصاص جرح او ۱۹۰
- ۶۶- شرط سقوط حد برای منفی از بلد توبه کردن قبل از دستگیری اوست ۱۹۱
- ۶۷- اختلاف فقه شیعیه با فقه فرقه حنفی در مستثنی منه از استثنای «الا الذین تابوا من قبل..» ۱۹۳
- ۶۸- اجرای حد بر محاربی که بعد از قدرت بر وی توبه کند، به دست کیست؟ ۱۹۶
- ۶۹- چهار فرع در تقدم توبه منفی از بلد بر دستگیری او ۱۹۸
- ۶۹-۱- مقصود از توبه، توبه زبانی است و نه توبه قلبی ۱۹۸
- ۶۹-۲- شرط تقدم زمانی توبه بر دستگیری و در صورت هم زمانی توبه و دستگیری، توبه مسموع نیست ۱۹۹
- ۶۹-۳- اگر کسی را دستگیر کردند و مدعی شد که قبلا توبه کرده، ادعای او مسموع است؟ ۲۰۰
- ۶۹-۴- اگر بعد از قبول توبه معلوم شود توبه او واقعی نبود، حکم چیست؟ ۲۰۱
- ۷۰- آیا حکم محارب در مرد و زن یکی است؟ فقط فرقه مالکی تمایز قائل شده است ۲۰۲
- ۲- محارب دوم: سلاح، ضربه و سرقت؛ حد آن تخیر بین قتل و بین قطع دست و پا است ۲۰۵**
- ۱- حقیقت متشرعه در معنا و موضوع له محارب دوم، و تفاوت آن با حقیقت شرعیه ۲۰۵
- ۲- سلاح کشیدن ۲۰۸
- ۳- جراحت زدن در محارب از باب تغلیب ۲۰۹

۴- مراد از مال، اعم مالیت عرفی و شرعی.....	۲۱۱
۴-۱- در جایی که صدق مالیت عرفی می‌کند و نه شرعی، مصداق محاربه دوم نیست.....	۲۱۱
۴-۲- درجایی که صدق ملکیت می‌کند و نه مالیت، مصداق محاربه دوم نیست.....	۲۱۲
۵- دزدیدن مال مشتبه.....	۲۱۳
۶- اگر کسی اقدام به دزدیدن مال کرد و موفق نشد از مصداق محاربه خارج می‌شود یا خیر؟.....	۲۱۳
۷- محارب نزد اهل سنت غالباً عین قطاع طریق و نزد شیعه غیر از قطاع طریق.....	۲۱۴
۸- تعبیر «اخذ المال» در رد مسروق از باب تغلیب است و لذا اعم از مال و مملوک و غیره است.....	۲۱۵
۹- عدم اطلاق محارب دوم بر آدم ربا و گروگانگیر.....	۲۱۷
۱۰- حالات سهگانه ملک یا مال مسروقه در صدق یا عدم صدق محارب دوم.....	۲۱۸
۱۱- کلام امام از باب تحقق موضوع است و مفهوم ندارد.....	۲۱۹
۱۲- هر چند بر انسان مال و ملک صدق نمی‌کند ولی «ید عدوانی» و ضمان ید، صادق است.....	۲۲۰
۱۳- حکم محارب دوم: تخییر بین قتل یا قطع دست و پا است.....	۲۲۱
۱۴- حد تخییر قابل عفو و بخشش از جانب امام نیست.....	۲۲۳
۱۵- قطع دست و پا در محارب به اندازه حد قطع دست و پا در سارق است؛ تأیید آن از مواد قوانین مجازات اسلامی.....	۲۲۴
۱۶- «الی الامام» تخییر امام در اجرای حکم محارب در قتل یا قطع دست و پا.....	۲۲۸
۱۶-۱- دسته اول: اجرای حدود از اختصاصات امام، و دلائل آن.....	۲۲۹
۱۶-۲- دسته دوم: اجرای حدود به خصوص در زمان غیبت قابل تعمیم به حاکم و قاضی، و دلائل آن.....	۲۳۵
۱۶-۳- دسته سوم: تفصیل در جایی که تعبیر به امام شده دال بر اختصاص و جایی که تعبیر به امام نشده دال بر عدم اختصاص.....	۲۳۶
۱۶-۴- نظر نگارنده در جمع بندی و ترجیح نظر دسته دوم بر دسته اول.....	۲۳۷
۱۷- تفاوت محارب دزد با دزد.....	۲۴۳
۱۸- در صدق محارب دوم به اخاذی و دزدی، حد نصاب سرقت شرط نیست و موافقت فرقه مالکی با شیعه.....	۲۴۴
۱۹- سرقت و دزدی از ارکان صدق محارب دوم است.....	۲۴۵
۲۰- در محارب دوم قطع دست و پا مطلق، ولی در محارب سوم قطع دست راست است.....	۲۴۷
۲۰-۱- توهّم: تبیین و تفسیر قطع دست و پا در محارب دوم به قطع دست راست در محارب سوم در صحیح مسلم؛ و پاسخ آن.....	۲۴۷

- ۲۰-۲- چرا در محارب دوم حضرت دست و پا را مطلقاً بیان کرد ولی در محارب سوم تنها دست راست را ذکر کرد؟ ۲۴۸
- ۲۱-۲- صلیب کشیدن و احکام آن ۲۴۹
- ۲۱-۱- احکام صلیب دلالت دارد که محارب مسلمان است و نه کافر و مرتد ۲۵۴
- ۲۱-۲- سه فرق اهل سنت؛ حنبلی، شافعی و حنفی فقط مسامی صلیب را شرط دانستند و نه ۳ روز ۲۵۵
- ۲۲- در اجرای حدود باید تعجیل کرد و تاخیر آن جایز نیست ۲۵۶
- ۲۳- اگر محارب دزد، اقرار به دزدی کند و نه بیّنه بر او اقامه شود، امام می‌توان حد او را ساقط کند ۲۵۸
- ۲۴- اگر مسروق منه سارق را قبل از رسیدن به امام عفو کند حد محارب او ساقط نمی‌شود ۲۵۹
- ۲۵- بیان روایات در صورت دفاع در مقابل محارب: مال را رها کرده و جان را حفظ کنید ۲۶۰
- ۳- محارب سوم: سلاح کشیدن، ضربه زدن و سرقت و قتل؛ حد آن قطع دست راست سپس قتل ترتیبی است ۲۶۳**
- ۱- علت عدم ذکر سلاح کشیدن در روایت برای محارب سوم ۲۶۳
- ۲- در محارب سوم از ۴ مورد، سه مورد مقوم اند ۲۶۳
- ۳- حکم محارب در صورت ضربه نزدن چیست؟ ۲۶۴
- ۴- موضوعیت مال دزدی در صدق محارب سوم ۲۶۵
- ۵- آیا در صدق محارب، تقدم و تاخر بین مال دزدی با قتل، شرط است؟ ۲۶۶
- ۶- مجموع ارکان باید به نحو وحدت اتصالی بر موضوع منفی از بلد یا محارب صدق کند ۲۶۷
- ۷- حکم و حد انحلالی محارب سوم به نحو ترتیب؛ قطع دست و سپس قتل به نحو ترتیبی بین حق الناس و حق الله ۲۶۷
- ۸- مراعات موالات بین ارکان در صدق محارب مطلقاً ۲۶۹
- ۹- آیا مورد صدق ارکان محارب باید واحد باشد یا می‌تواند متعدد باشد؟ ۲۷۰
- ۹-۱- فردی که سلاح را برای مورد خاصی می‌کشد ۲۷۰
- ۹-۲- رابطه عام و خاص بودن فعل محاربه ۲۷۱
- ۹-۳- اجتماع ارکان محاربه به لحاظ فاعلی و مفعولی ۲۷۲
- ۱۰- مراتب حکم محارب سوم از حد دزدی و حد قتل به نحو حق الناس و حق الله، و موافقت فرقه شافعی با شیعه ۲۷۲
- ۱۱- تفاوت حق بر قتل با تکلیف بر قتل در اجرای حد محارب سوم ۲۷۵

۱۲- تفاوت اقرار محاربی که امام می‌تواند عفو کند با اقرار محاربی که امام نمی‌تواند عفو کند	۲۷۷
۱۳- تفاوت توبه محارب قبل از قیام بینه با توبه محارب قبل از دستگیری	۲۷۹
۱۴- معنای « علی‌الامام » اختصاص یا اولویت و ترتب؟	۲۸۲
۱۵- تفاوت « علی‌الامام » با « الی‌الامام »	۲۸۳
۱۶- کیفیت اعتبارات ماهوی در منفی از بلد و محارب اول و محارب دوم	۲۸۴
۱۷- آیا در صدق محارب شرط است که تنها سلاح را بر روی مردم بکشد یا اعم از مردم و مأموران حکومتی یا پلیس است؟	۲۸۴
۱۸- دلیل بر اثبات محارب	۲۸۵
۱۸-۱- طرق اثبات محاربه: یکی اقرار، و دومی بینه؛ شهادت رجلین عدلین	۲۸۵
۱۸-۲- در باب محاربه یک بار اقرار کافی است و نیاز به تعدد اقرار نیست	۲۸۶
۱۸-۳- تعارض بین روایات در باب تعدد اقرار برای ثبوت حد، و پاسخ آن	۲۸۷
۱۸-۴- شهادت زنان به تنهایی یا به همراه با مردان در محاربه قبول و حجت نیست	۲۸۸
۱۹- تکافؤ یا تساوی در قصاص در نفس، و بیان نظر فرق اهل سنت	۲۸۹
۲۰- حکم قتل ذمی و اهل کتابی به دست محارب مسلمان چیست؟	۲۹۱
۲۱- مسلمانی که به قتل و جراحت ذمی عادت دارد به حد محارب به قتل می‌رسد	۲۹۵
۴- محارب چهارم: اخافه الناس یا ترساندن مردم با سلاح؛ حد محارب ندارد.....	۲۹۷
۱- آیا سلاح کشیدن برای رعب و وحشت دیگران از مصادیق محارب است یاخیر؟	۲۹۷
۱-۱- پاسخ اول: عدم دلالت محارب بر سلاح کشیدن با رعب و وحشت از منظر دلالت سهگانه مطابقی، تضمینی و التزامی	۲۹۸
۱-۲- پاسخ دوم: عدم دلالت محارب بر سلاح کشیدن با رعب و وحشت از جهت انصراف و ظهور لفظ بر معنا	۲۹۹
۲- روایت در باب ملاک اخافه در صدق محارب، ضعیف است	۳۰۰
۳- تفاوت و ثمره بین اخافه با اخافه الناس	۳۰۱
۴- نقد قوانین ۲۷۹ و ۱۸۳ از قوانین مجازات اسلامی	۳۰۲
۵- محارب پنجم: حمل سلاح از اهل ربه؛ حد آن نفی بلد است	۳۰۵
۱- روایت ضریس از امام باقر علیه السلام	۳۰۵
۱-۱- سند روایت قوی و موثق	۳۰۵
۱-۲- دلالت روایت و محتوای آن	۳۰۶
۲- حمل سلاح:	۳۰۶
۲-۱- حمل سلاح به معنای انسان حامل و نه وسیله حامل	۳۰۶

- ۲-۲- حمل سلاح موضوعیت دارد و نه اخافه و ایجاد رعب و وحشت ۳۰۸
- ۳-۲- سه اشکال در حمل سلاح بر فرد به قصد اخافه و رعب و وحشت؛ و نقد و بررسی آن ۳۰۹
- ۴-۲- حمل سلاح از اهل ریه اعم از جهری یا پنهانی ۳۱۱
- ۵-۲- تفاوت حمل سلاح در محارب پنجم با سلاح کشیدن در محارب اول ۳۱۳
- ۶-۲- اشتراک مفهوم سلاح در محارب پنجم و محارب اول ۳۱۴
- ۳- «لیل» ناظر به فرد غالب است و نه قید برای حمل سلاح ۳۱۵
- ۴- اهل ریه کیست؟ و معنای ریب و اهل ریه چیست؟ ۳۱۷
- ۵- آیا جرم حمل سلاح حکم لنفسه است یا حکم لغیره و از باب مقدمیت ۳۱۸
- ۶- نقد نظر علامه مجلسی در اینکه «حمل سلاح» را بر «شهر السلاح» تفسیر کرد ۳۲۰
- ۷- تفاوت بین ملاک اهل ریه بودن با ملاک اخافه در محاربه ۳۲۲
- ۸- اهل ریه عین یا مساوی با اخافه به دلالت مطابقی یا تضمنی و یا التزامی نیست ۳۲۳
- ۹- حد محارب پنجم مانند محارب اول، نفی بلد است ۳۲۵
- ۱۰- ضعف سند روایات در نشان دادن یک شیء آهنی و چاقو به مثابه ملاک و معیار محاربه ۳۲۶
- ۱۱- تعارض بین حد در محارب پنجم با حد در محارب اول ۳۲۹
- ۱۱-۱- پاسخ: حمل ضرب در محارب اول به معنای جراحت، و ضرب در محارب پنجم به معنای قتل ۳۲۹
- ۶- محارب ششم: آتش زدن مال و اموال مردم؛ حد آن قتل است ۳۳۱
- ۱- روایت نوفلی ۳۳۱
- ۲- موضوع و تعریف محارب ششم به نحو شرط و جزاء یا مقدم و تالی ۳۳۱
- ۳- مراد از رجل، اعم از مرد و زن است و الغای خصوصیت نسبت به مرد ۳۳۳
- ۴- مراد از «دار قوم» چهاردیواری است و نه خصوص خانه ۳۳۴
- ۵- آیا آتش موضوعیت دارد یا هر چیزی که مال و اموال مردم را از بین ببرد نیز موضوع محارب ششم است؟ ۳۳۵
- ۶- در جزای شرط دوقید شرط است ۳۳۵
- ۷- آیا آتش گرفتن خانه و متاع موضوعیت در محاربه دارد یا سوختن آنها؟ ۳۳۶
- ۸- مراد از محاربه ششم نسبت به سلب امنیت اجتماعی یا اعم از آن و نزاع های فردی ۳۳۷
- ۹- حکم و حد محارب ششم؛ به نحو ترتیبی غرامت و سپس قتل ۳۳۸
- ۱۰- اگر محارب توان پرداخت غرامت را نداشت آیا نوبت به حد قتل می رسد؟ ۳۳۹

۷- محارب هفتم: لص: دزدی که وارد خانه می‌شود؛ حد آن قتل است ۳۴۳

- ۱- معنای لغوی و اصطلاحی لص، و تفاوت آن با سرقت و اختلاس ۳۴۳
- ۲- لص به اصطلاح فقهی: محارب قید توضیحی لص است و نه احترازی ۳۴۷
- ۳- روایات فقهی و اصطلاح لص محارب ۳۴۷
- ۴- فصل قریب و ممیز لص «دخل علیک»: به قصد جان افراد و دزدی اموال ۳۴۹
- ۵- آیا مراد از قید «دخل» ظرف مکانی است و یا ظرف واقعی؟ ۳۴۹
- ۶- اراده لص در دخول به خانه، جان افراد یا دزدی اموال ۳۵۰
- ۷- آیا حتما باید لص بر مومن وارد شود؟ حکم دخول لص بر اهل ذمه و کافر در بلد اسلامی چیست؟ ۳۵۰
- ۸- اتصاف لص به محارب قید توضیحی است و نه احترازی ۳۵۱
- ۹- مراد از «دار» چهاردیواری است و نه خانه اصطلاحی ۳۵۲
- ۱۰- در دار باید دست کم اهل خانه باشند ولو مال و اموالی نباشد ۳۵۲
- ۱۱- مراد از دخول بر صاحب خانه در دار چیست؟ ۳۵۳
- ۱۲- مراد از اراده در «برید» اراده تحقیق و جدیه است و نه قصد و نیت ۳۵۵
- ۱۳- مراد از اهل اعم از جان و تعرض به اوست ۳۵۵
- ۱۴- آیا قید «فی تلک الحال» ظرف و قید برای ثبوت حد است یا اجرای حد؟ ۳۵۶
- ۱۵- مراد از اهل در «اهلک» کیست؟ فرق بین اهل صاحب خانه با اهل خانه ۳۵۷
- ۱۶- اجرای حد محارب، بر صاحب خانه که مدخول به است، واجب است و نه فرد دیگر ۳۵۸
- ۱۷- اگر صاحب خانه حد را اجرا نکرد، آیا اهل او می‌توانند لص را به قتل برسانند؟ ۳۵۸
- ۱۸- قتل محارب لص، حق الله است یا حق الناس؟ ۳۵۹
- ۱۹- آیا صاحب خانه حق عفو محارب لص را دارد؟ و در صورت عفو حکمش چیست؟ ۳۵۹
- ۲۰- چرا امام بدون مستندی برای دادگاه دستور به قتل لص را می‌دهد؟ ۳۶۱
- ۲۱- مراد از «فابدره و اضربه» قتل است ۳۶۲
- ۲۲- دستور امام به پیشدستی در قتل لص، خدعه جایز است ۳۶۲
- ۲۳- آیا قتل لص، واجب مشروط به استطاعت است یا واجب مطلق؟ ۳۶۳
- ۲۴- اگر لص دزدی کند باید رد مال کند بعد به قتل برسد ۳۶۴
- ۲۵- مقصود از تعبیر امام «فما دخل علیک فعلی» یا «فما منک منه فهو علی» یا «هو فی عنقی» چیست؟ ۳۶۵
- ۲۶- حکم محارب های لصوص به نحو دسته جمعی چیست؟ ۳۶۵
- ۲۷- حد قتل محارب لص از باب حق است یا تکلیف؟ ۳۶۶
- ۲۸- اگر محاربی برای غیر از اهل و مال وارد خانه شد، حکمش چیست؟ ۳۶۷

- ۲۹- عدم اشتراط تکافؤ در زن و مرد در قتل محارب هفتم..... ۳۶۷
- ۳۰- در ورود به خانه، قهر و غلبه از جانب محارب لص شرط نیست..... ۳۶۸
- ۳۱- جمع بندی بين سفارش امام به ترک مال و عدم مقاتله با لص با روايت به وجوب مقاتله با لص..... ۳۶۸
- قواعد عامه و کلی در باب محارب و محاربه..... ۳۷۳**
- ۱- محاربه مستقيم و نه غير مستقيم..... ۳۷۳
- ۲- محاربه اعم از سلب امنيت عمومي و سلب امنيت فردي است؛ و نقد قانون ماده ۲۷۹ از قوانين مجازات اسلامي..... ۳۷۵
- ۱-۲- اشکال: محاربه منصرف به سلب امنيت عمومي است و نه سلب امنيت فردي..... ۳۷۹
- ۳- مورد و موطن صدق محاربه اول و پنجم در جامعه انساني است و نه غير آن..... ۳۸۱
- ۴- تجرّی در باب محاربه..... ۳۸۲
- ۵- حکم مباشر و سبب در محارب، و صورتهای فرضی آن..... ۳۸۲
- ۱-۵- قاعده کلی انتساب فعل و عمل به هر کدام از سبب یا مباشر، یا اقوی بودن هر کدام از سبب یا مباشر است..... ۳۸۳
- ۲-۵- در حالت تساوی، حکم مشترک است، و نقد قاعده ۶۹ قانون دیات..... ۳۸۳
- ۳-۵- اصل اولی مسئولیت مباشر است مگر خلاف آن ثبات شود که سبب اقوی از مباشر است..... ۳۸۵
- ۴-۵- ظهور تعریف محارب در روایات بر مباشر صادق است و نه سبب..... ۳۸۶
- ۶- آیا جهل به موضوع یا حکم، عذر است و باعث سقوط حد از محارب می‌شود یا خیر؟..... ۳۸۶
- ۷- محارب فردي و محارب جمعی یا ترکیبی..... ۳۸۸
- ۸- تفاوت محاربه جمعی با معاونت در محاربه به نحو علت ناقصه یا علت معد..... ۳۸۹
- ۹- حکم کسی که در حکم محارب است و نه محارب، تعزیر است و نه حد..... ۳۹۰
- ۱-۹- التعزیر بما یراه الحاكم او السلطان او الامام..... ۳۹۲
- ۲-۹- التعزیر بمادون الحد..... ۳۹۵
- ۱۰- رابطه محاربه با افساد فی الارض به عموم و خصوص من وجه..... ۳۹۶
- ۱۱- رابطه محاربه با بغي به عموم و خصوص مطلق..... ۳۹۹
- منابع..... ۴۰۱**